

STUDIJSKI BORAVAK U HOSPICIJU ST. CHRISTOPHER

Julijana Franinović Marković, Dorina Vlakanić, Dragan Trivanović, Tomislav Peharda

St Christofer's hospice u Londonu osnovala je Dame Cicely Saunders 1967. godine. Od tada je u Engleskoj osnovano 220 hospicija, a slični oblici palijativne/hospicijske skrbi razvili su se po njihovom uzoru diljem svijeta (oko 120 zemalja). St Christopher's hospice je od svog utemeljenja rasadnik moderne palijativne skrbi čija je temeljna načela postavila Cecily Sounder. Tri su temeljna načela:

1. Načelo kvalitete života: „Svaki je čovjek važan do posljednjeg trenutka života. Potrebno je sve učiniti da bolesnik mirno živi dok ne umre.“
2. Prihvatanje koncepta „totalne boli“ tj. da iskustvo boli nije samo fizička pojava nego i pojava s psihološkim, socijalnim i duhovnim elementima.
3. Za razvoj palijativne skrbi potrebno je provoditi edukaciju i klinička istraživanja (vrednovanje utjecaja hospicija na djelotvornost lokalnih službi u njezi krajnje bolesnih i umirućih, primjena morfinskih preparata u terapiji boli itd).

Želeći učiti od najboljih, palijativni tim Lige protiv raka iz Pule odlučio se uputiti na studijski boravak u St Christopher hospicij. U studenom 2008. prihvaćena je edukacija našeg tima u londonskom hospiciju. Polaznici edukacije „Multiprofessional week in palliative care“ bili su Dragan Trivanović, Tomislav Peharda, voditeljice upravnih odjela za zdravstvo i socijalnu skrb županije i grada: Sonja Grozić Živolić i Silvija Hrelja, troje članova palijativnog tima Julijana Franinović Marković, Irena Grahovac i Danica Kuzmanović. Pridružila se i nezdravstvena volonterka Dorina Vlakanić. Voditelji tečaja bili su Nigel Sykes, David Olivier, Kathy Burn i Andrew Goodhaed. Tečaju su prisustvovali polaznici

Pulski polaznici i prof. Nigel Sykes

dr. Trivanović i dr. Peharda u raspravama s kolegama iz Indije.

Prof. David Olivier, voditelj nastave

Na tečaju

Glavni ulaz u Hospici

iz Irske, Velike Britanije, Italije, Francuske, Portugala, Indije, Koreje, Ugande itd. Sveukupno 30 sudionika.

St Christopher's hospice pokriva palijativnom skrbi oko 2 milijuna stanovnika Londona. Skrb o bolesnicima i obitelji provodi se na tri razine:

- U kući bolesnika: Kućna palijativna njega, 24 sata dnevno za 1887 bolesnika godišnje. Pomoć obitelji bolesnika u zadnjim danima života bolesnika (162 obitelji)
- U hospiciju gdje godišnje brinu za 847 bolesnika /48 kreveta
- U dnevnom centru zbrinjaju 1500 bolesnika (socijalna, psihološka, duhovna pomoć).

Uz profesionalce u pružanju skrbi sudjeluje i 600 volontera. Edukacijski centar je jedan od najpoznatijih u svijetu. Godišnje oko 5000 polaznika završi različite oblike edukacije. Za cjelokupni rad St Christopher hospicija godišnje je potrebno pribaviti oko 7,15 milijuna funti. Financiranje je

dijelom iz državnog zdravstvenog zavoda (oko 28%) a ostali dio se pribavlja donacijama i iz različitih zaklada. Glavna je pokroviteljica hospicija Princeza Ana. Svakodnevno imali smo predavanja i radionice od 9 do 18 sati. Inzistiralo se na timskom, multiprofesionalnom i multinacionalnom radu. Zanimljiv je bio razvoj timskog rada u svakoj grupi, razmjena iskustava o radu s krajnje bolesnima, te završni prikaz rezultata. Iako je rad bio naporan odnos voditelja i sudionika tečaja te samih sudionika bio je prijateljski i konstruktivan. Na svako naše pitanje nastojalo se odmah odgovoriti ili bi se do drugog dana priskrbila literatura i podatci. Kontrola simptoma i boli bila je namijenjena liječnicima, bogata primjerima i terapijskim smjernicama. Edukacija o radu s obitelji, posebno s djecom bila je osobito zahtjevna. Ostale teme bile su duhovnost, etička pitanja, briga o njegovateljima, suport i supervizija tima, seksualnost.

Sudjelovali smo u radu nekoliko radionica koje djeluju u okviru St Christopher's hospice-a (fotografska, glazbena i keramička radionica).

Iskustvo naše edukacije u St Christopher's hospice- u bilo je plodonosno na nekoliko razina:

- skrb o teško bolesnima potrebno je i moguće bolje organizirati u Istarskoj županiji i u Puli.
- potrebno je poboljšati suradnju, osobito profesionalnu komunikaciju i timski rad.
- nužna je adaptacija palijativnih principa i skrbi našem kulturološkom okruženju i mogućnostima, uz uključivanje postojećih zdravstvenih službi; primarne i sekundarne zaštite, kućne njege i volontera.
- volonterski rad dragocijen je u pružanju palijativne skrbi, ali ne može biti zamjenom profesionalnom radu
- dobra i stalna edukacija temeljni je uvjet kvalitetne palijativne skrbi.

Boravak je financijski potpomognut sredstvima istarske županije i grada Pule što potvrđuje interes i želju naše lokalne uprave za utemeljenjem palijativne skrbi.